

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 11.12.2007
KOM(2007) 803 galutinis
II DALIS

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS VADOVŲ TARYBAI

**Strateginė atnaujintos Lisabonos strategijos ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui
ataskaita. Naujo ciklo pradžia (2008–2010 m.)**

Pokyčių tempo palaikymas

Nacionalinių reformų programų vertinimas

Šalių skyrių statistikos priedas – aiškinamosios pastabos

Statistikos priede pateikiamas 14 iš Europos statistikos sistemos atrinktų struktūrinių rodiklių sąrašas, jeigu įmanoma išskaidant pagal lytį.

Visa struktūrinių rodiklių duomenų bazė, įskaitant duomenis ir metaduomenis, susijusius su ES valstybėmis narėmis, stojančiosiomis šalimis ir šalimis kandidatėmis, JAV, Japonija ir ELPA šalimis, yra viešai paskelbta Europos struktūrinių rodiklių svetainėje: <http://ec.europa.eu/eurostat/structuralindicators>. Apie kiekvieną ES valstybę narę vienoje lentelėje ir dviejose diagramose pateikti visi 14 rodiklių.

14 atrinktų rodiklių sąrašas

<i>BVP vienam gyventojui, išreikštas perkamosios galios standartais (PGS)</i>	Bendras vidaus produktas (BVP), išreikštas perkamosios galios standartais (PGS) (ES-27 = 100)
<i>Vieno dirbančiojo darbo našumas</i>	BVP perkamosios galios standartais (PGS), tenkančio vienam dirbančiajam, santykis su ES-27 (ES-27 = 100)
<i>Užimtumo lygis*</i>	15–64 m. dirbančiųjų dalis, palyginti su bendru tos pačios amžiaus grupės gyventojų skaičiumi
<i>Vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumo lygis*</i>	55–64 m. dirbančiųjų dalis, palyginti su bendru tos pačios amžiaus grupės gyventojų skaičiumi
<i>Bendrosios vidaus išlaidos moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai (MTTP) (GERD)</i>	Bendrųjų vidaus išlaidų moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai (MTTP) BVP procentinė dalis
<i>Jaunimo išsilavinimo lygis*</i>	20–24 m. gyventojų, įgijusių ne žemesnį kaip aukštesnės pakopos bendrąjį vidurinį išsilavinimą, procentinė dalis
<i>Santykiniai kainų lygiai</i>	Privačių namų ūkių galutinio suvartojimo, įskaitant netiesioginius mokesčius, santykiniai kainų lygiai (ES-27 = 100)
<i>Verslo investicijos</i>	Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo privačiame sektoriuje procentinė dalis, palyginti su BVP
<i>Skurdo rizikos lygis po socialinių išmokų*</i>	Asmenų, gaunančių mažesnes disponuojamąsias pajamas negu skurdo rizikos riba, dalis (nustatyta skurdo rizikos riba yra 60 % vidutinių nacionalinių disponuojamųjų pajamų)
<i>Regioninio užimtumo lygio</i>	Užimtumo lygio šalių regionuose kaitos koeficientas

<i>pasiskirstymas*</i>	(NUTS 2 lygis)
<i>Ilgalaikio nedarbo lygis*</i>	Ilgalaikio nedarbo (12 mėnesių ir daugiau) procentinė dalis, palyginti su visų aktyvių gyventojų skaičiumi
<i>Bendra šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas</i>	Šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas ir Kioto protokole ir (arba) ES Tarybos sprendime 2008–2012 m. laikotarpiui nustatytų siektinų ribų rodiklis (faktiniai baziniai metai = 100)
<i>Energijos vartojimo intensyvumas šalies ūkyje</i>	Bendras šalyje suvartotos energijos kiekis, padalintas iš BVP (lyginamosiomis kainomis, 1995 m. = 100), matuojamas naftos ekvivalento kilogramais tūkstančiui EUR
<i>Krovinių apyvartos santykis su BVP</i>	Krovinių apyvartos šalyje ir BVP santykio rodiklis, matuojamas tonkilometrais / BVP (lyginamosiomis kainomis, 1995 m. = 100)

* Rodikliai išskaidyti pagal lytį

Lentelė

Konkrečiai šaliai skirtoje lentelėje pateikti 2000, 2003–2006 m. duomenys apie tą šalį ir ES-27 vidurkį. Duomenų lentelių sutartiniai ženklai:

b trūkis eilutėje; f prognozė;
e įverčiai; : nepateikta;
p preliminarioji vertė; - netaikoma

Diagramos

Dviejose diagramose pateikta 14 rodiklių, pagal kuriuos faktinė vertė lyginama su ES-27 verte¹ bei parodoma, kuriose srityse konkrečios valstybės narės rezultatai yra geresni arba blogesni už Europos vidurkį.

Skurdo rizikos lygio rodikliu matuojamas santykinis skurdas konkrečioje šalyje, o ES-27 vidurkis apskaičiuojamas kaip konkrečių nacionalinių verčių svertinis rodiklis pagal gyventojų skaičių. Dėl to gali būti sunku paaiškinti nacionalinių verčių ir ES-27 vidurkio lyginimą ir gali būti gautas kitas rezultatas negu apskaičiuojant skurdo rizikos lygį pagal bendras orientacines ribines vertes. Nuo 2005 m. visos valstybės narės rengs duomenis pagal naują ES-SPGS reglamentą; iki tol iš nacionalinių šaltinių gaunami rodikliai dar nebuvo visiškai suderinti. Rodikliai apskaičiuojami remiantis pajamų apibrėžimu, į kurį iki 2007 m. neįtraukiamos pajamos iš priskaičiuotos rentos ir palūkanos už hipoteką.

Diagramose pateikiami rodikliai yra suskirstyti į dvi dalis:

¹ Diagramoje nurodomos vertės = dabartinė nacionalinė vertė / dabartinė ES-27 vertė * 100.

- pirma diagrama; rodikliai, kurių didėjančios vertės rodo teigiamą tendenciją, t. y. jei rodiklio vertė, palyginti su ES-27, yra didesnė negu 100, tas rezultatas yra santykinai geras;
- antra diagrama; rodikliai, kurių mažėjančios vertės rodo teigiamą tendenciją, t. y. jei rodiklio vertė, palyginti su ES-27, yra mažesnė negu 100, tas rezultatas yra santykinai geras.

Diagramose taip pat nurodyti du pagrindiniai ES planiniai rodikliai: moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai numatyti 3 % išlaidų, o iki 2010 m. bendrą užimtumo lygį padidinti iki 70 %. Kaip rodikliai lyginami su ES verte, taip planiniai rodikliai buvo pakeisti į santykį, kuriuo ES planinis rodiklis lyginamas su faktine ES-27 verte 2006 m. (ar vėlesniais metais).

Duomenų šaltiniai

Visi rodikliai paimti iš Eurostato duomenų bazės 2007 m. lapkričio 19 d. Informacijos šaltinis visais atvejais yra Eurostatas, išskyrus informaciją apie šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą (Europos aplinkos agentūra ir Europos oro ir klimato kaitos teminis centras) ir bendrąsias vidaus išlaidas MTTP (Eurostatas ir EBPO).

Europos Vadovų Taryba paragino valstybes nares nustatyti nacionalinius tikslus dėl užimtumo lygio ir bendrųjų vidaus išlaidų MTTP dydžio kaip BVP dalies. Pateikti nacionaliniai tikslai yra reaguojant į šį raginimą pateikti tikslai, kurie paimti iš atitinkamų nacionalinių reformų programų.

Santrumpų paaiškinimas

ES-27 – Europos Sąjunga (27 šalys)

Euro zona – Euro zona (13 šalių visais metais)

Lietuva

1. Lietuvos ekonomika ir toliau labai sparčiai augo. 2004–2006 m. realusis BVP vidutiniškai augo 7,6 % ir prognozuojama, jog 2007 m. BVP augimas sieks 8,5 %. Apskaičiuota, kad 2007 m. BVP vienam gyventojui sudarys 61 % ES vidurkio. Užimtumo lygis didėjo (2006 m. siekė 63,6 %), o nedarbo – mažėjo (5,6 % 2006 m.; apskaičiuota, jog 2007 m. jis sieks 4,2 %). Augimą daugiausia skatino privatus vartojimas ir statybų sektorius. Spartus kreditų augimas, pajamų mokesčio sumažinimas ir našumo didėjimą lenkiantis darbo užmokesčio augimas paskatino namų ūkių paklausą, įskaitant paklausą būstui. Pasiūla vargiai atitinka paklausą, akivaizdžiai išryškėjo ir darbo rinkos suvaržymai. Perteklinė paklausa lėmė disbalanso didėjimą – prognozuojama, jog 2007 m. einamosios sąskaitos deficitas sieks 13,9 % BVP, o infliacija – apie 5,5 %.
2. Pagrindinė Lietuvos ekonominės politikos užduotis – išsaugoti makroekonominį stabilumą, tai yra suvaldyti infliacinį spaudimą, sumažinti didelį išorės deficitą ir kreditų augimą. Ūkio pasiūlos stiprinimas padės atkurti pusiausvyrą, tuo pačiu užtikrinant spartų augimą. Ribotos darbo rinkos, pasižyminčios įgūdžių stoka ir darbo užmokesčio spaudimu, ir padidėjusio darbo jėgos trūkumo problemoms spręsti reikėtų suvaldyti darbo užmokesčio didėjimą, sutelkti darbo jėgos rezervą, padidinti lankstumą bei pagerinti bendrąjį švietimą ir profesinį mokymą.

I DALIS: BENDRO POBŪDŽIO VERTINIMAS

3. Apskritai Lietuva 2005–2007 m. padarė nemažą pažangą įgyvendindama savo 2005 m. nacionalinę reformų programą (NRP). Atrodo, kad pernai pažanga kiek sulėtėjo.
4. Padaryta tam tikra pažanga atsižvelgiant į Tarybos rekomendaciją stiprinti mokslinius tyrimus ir inovacijas. Nepakankami veiksmai pagal rekomendaciją padidinti kvalifikuotos darbo jėgos pasiūlą, tačiau Lietuva yra įsipareigojusi artimiausiu metu įgyvendinti atitinkamas priemones.
5. Dėl kitų sričių, į kurias Tarybos sprendimu Lietuva turėtų sutelkti dėmesį, labai didelė pažanga padaryta aplinkos apsaugos srityje, didelė pažanga padaryta lengvinant naujų verslo įmonių kūrimą, o kitose srityse pažanga buvo nedidelė.
6. Pernai paskelbtoje Komisijos metinės pažangos ataskaitoje padaryta išvada, kad Lietuva padarė nedidelę pažangą laikydamosi įsipareigojimų prioritetinių veiksmų srityse, dėl kurių susitarta 2006 m. pavasario Europos Vadovų Taryboje. Nuo tada daryta didelė pažanga atveriant galimybes verslui, tačiau buvo nepakankama kitose srityse.
7. Lietuva toliau stengėsi didinti NRP ir Lisabonos strategijos matomumą ir šiuo tikslu sukūrė Lisabonos darbotvarkę skirtą interneto portalą. Tarpžinybinė komisija užtikrina NRP koordinavimą vyriausybės struktūrose. Buvo sukurta speciali sistema dėl suinteresuotųjų šalių konsultavimosi NRP klausimais ir tai galima laikyti gera praktika. Įgyvendinimo ataskaita apima visas susijusias problemų keliančias sritis, tačiau ji būtų naudingesnė, jei joje būtų daugiau akcentuojamos šaliai skirtos

rekomendacijos ir klausimai, į kuriuos reikia atkreipti dėmesį. Stiprūs NRP ir struktūrinių bei sanglaudos fondų ryšiai; didelė parama skiriama MTTP, inovacijoms ir informacinei visuomenei bei transporto tinklų gerinimui.

8. Lietuvos 2007 m. įgyvendinimo ataskaitoje patvirtinami pagrindiniai NRP prioritetai: išlaikyti spartų ekonomikos augimą, stabilią makroekonominę aplinką ir visateisės narystės EPS siekimą; skatinti Lietuvos įmonių konkurencingumą; skatinti užimtumą ir investicijas į žmogiškąjį kapitalą.

II DALIS: VERTINIMAS PAGAL POLITIKOS SRITIS

Makroekonominė politika

9. 2005–2007 m. padaryta pažanga įgyvendinant politikos priemones, kuriomis siekiama spręsti makroekonominės problemas, su kuriomis susiduria Lietuva, yra nedidelė ir reikalingos didesnės pastangos makroekonominiam stabilumui užtikrinti.
10. Atsižvelgiant į didėjantį makroekonominį disbalansą, 2007 m. buvo priimta Vidutinės trukmės kainų stabilumo strategija ir Fiskalinės drausmės įstatymas. Įstatymu siekiama sustiprinti daugiametę išlaidų programą ir griežtai įsipareigoti laikytis fiskalinių apribojimų, tačiau jame nenumatyta įdiegti saistančios vidutinės trukmės biudžetinės sistemos. Vis dėlto vyriausybė turėtų imtis aktyvesnio vaidmens siekiant pažaboti ūkio perkaitimą. Nors dėl spartaus augimo itin padidėjo mokestinės pajamos, vyriausybė vis dar turi nedidelį biudžeto deficitą, o fiskaline politika neišnaudojami geros ekonominės padėties teikiami privalumai ir ji tebėra ekspansyvi. Be to, gali būti sunku pasiekti tikslą sumažinti deficitą nuo 0,9 % BVP 2007 m. ir subalansuoti biudžetą 2009 m., atsižvelgiant į suplanuotas mokesčių reformas, įskaitant asmens pajamų mokesčio sumažinimą, laikinojo socialinio mokesčio, kuriuo apmokestinamas įmonių pelnas, panaikinimą ir išlaidų didėjimą dėl vykdomos pensijų reformos. Fiskaline politika turėtų būti aktyviau siekiama mažinti riziką, kylančią dėl didelės paklausos, stiprinant fiskalinį konsolidavimą apskritai ir mažinant mokesčių paskatas, ypač susijusias su nekilnojamuoju turtu.
11. 2007 m. pavasarį Taryba rekomendavo Lietuvai sutelkti dėmesį į infliacinio spaudimo suvaldymą. 2006 m. infliacija siekė 3,8 %; prognozuojama, kad 2007 m. ji padidės iki 5,5 %. Vargu, ar ji greitai sumažės, jei nebus imamasi veiksmingesnių politikos priemonių. Perkaitimo pavojų dar didina darbo užmokesčio ir kainų spiralė. Tolesnį kainų didėjimą skatina didėjančios maisto kainos, netiesioginių mokesčių derinimas ir reguliuojamų kainų, kaip antai šildymo, dujų ir elektros, didėjimas. 2007 m. Vidutinės trukmės kainų stabilumo strategija galėtų būti konkretesnė. Reikalingas didesnis vyriausybės ir socialinių partnerių įsipareigojimas siekti, kad atlyginimų didėjimas būtų labiau susietas su našumo didėjimu.
12. Lietuvai taip pat rekomenduota sutelkti dėmesį į tiesioginių užsienio investicijų (TUI) didinimą. Nepaisant tam tikro TUI padidėjimo, Lietuvos pažanga kuriant užsienio investicijoms patrauklesnę aplinką buvo nepakankama. Investicijų skatinimo programoje, kurią Lietuvos valdžios institucijos numato įgyvendinti 2008 m., numatyta nemažai įvairių priemonių TUI pritraukti. Komisijos nuomone, būtina užtikrinti, kad ši programa būtų nuosekli ir sparčiai įgyvendinama.

13. Lietuvai iš dalies pavyko įgyvendinti priemones, kuriomis siekiama įvykdyti NRP išdėstytus makroekonominis išsipareigojimus. Pagrindiniai uždaviniai ir toliau lieka padidinti makroekonominį stabilumą ir suvaldyti infliaciją. Reikalinga ryžtingesnė fiskalinė politika, kuria būtų siekiama suvaldyti infliacinį spaudimą, taip pat būtini realesni augimo lūkesčiai.

Mikroekonominė politika

14. Lietuva 2005–2007 m. padarė tam tikrą pažangą įgyvendindama politiką, kuria siekiama spręsti mikroekonominis uždavinius. Politikos priemonės vykdančios vyriausybės politiką yra tinkamos ir dabar turi būti tęsiamos ir vykdomos įgyvendinant išsamią strategiją. Didesnį dėmesį reikia skirti visų numatytų IRT priemonių įgyvendinimui. Nedidelė pažanga padaryta baigiant Geresnio reglamentavimo programos įgyvendinimą, nes dar neįgyvendintos politikos priemonės reguliavimo sistemai pagerinti, ypač priemonės administracinei naštai mažinti. Atrodo, jog atsisakyta priemonių, susijusių su teisės aktų paprastinimu, ir nenustatytas joks konkretus administracinės naštos mažinimo tikslas. Kurdamas naujus teisės aktus Lietuva turi daugiau pasitelkti poveikio vertinimo ir konsultavimosi priemones.
15. Taryba rekomendavo Lietuvai sustiprinti savo MTTP sistemą, kad pasiektų plataus užmojo bendrųjų investicijų į MTTP tikslą. Nepaisant pastaraisiais metais gerokai padidėjusių valstybės išlaidų MTTP, išlaidų MTTP dalis nuo viso BVP iš esmės liko nepakitusi dėl spartaus BVP augimo, o privačiojo sektoriaus investicijų į MTTP intensyvumas išliko labai mažas (0,2 % BVP). Todėl reikalingos didelės pastangos, kad būtų pasiektas tikslas iki 2010 m. padidinti investicijų į MTTP dalį iki 2 % BVP, ypač iki 1 % BVP padidinti investicijas į MTTP iš privačių šaltinių.
16. 2007 m. politinės partijos pasirašė susitarimą dėl mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo reformos principų. Reforma turėtų plėtoti valstybės sektoriaus MTTP pajėgumus, pagerinti sąlygas verslo MTTP ir palengvinti viešojo ir privačiojo sektorių MTTP žinių perdavimą ir taip padėti didinti valstybės investicijų į MTTP veiksmingumą. Lietuva dabar turėtų nedelsdama imtis įgyvendinti reformą, šiuo tikslu sukurdamas dvi agentūras konkurencingai administruoti lėšas, ir sustiprinti mokslo bendruomenės ir verslo bendradarbiavimą integruotuose mokslinių tyrimų, studijų ir inovacijų centruose. Lietuva turėtų priimti įstatymą, gerinantį sąlygas mokslinių tyrimų įstaigoms teikti papildomą komercinę naudą, ir stebėsenos programas užkirsti kelią protų nutekėjimui bei patrauklesnėmis padaryti doktorantūros studijas ir mokslininkų karjerą. Taip pat reikėtų skirti reikiamą dėmesį tradiciniams ir nedaug pažangių technologijų taikantiems sektoriams, kurie yra svarbūs Lietuvos ekonomikai, tačiau kuriuose augimo potencialą stabdo nedidelis inovacijų lygis. Todėl paramos inovacijoms tarnybos turėtų užtikrinti, kad reikamas dėmesys būtų kreipiamas visiems sektoriams.
17. Taryba pakvietė Lietuvą sutelkti dėmesį į aplinkos apsaugą ir į naujų verslo įmonių kūrimo lengvinimą. Lietuva įgyvendina įvairias priemones, kuriomis siekiama spręsti su klimato kaita, ekologiniais viešaisiais pirkimais, tvarios energijos naudojimu ir geriamojo vandens išteklių susijusius klausimus. Tai labai geros politinės reagavimo priemonės. Naujų verslo įmonių kūrimo srityje Lietuva sukūrė vieno langelio principu veikiančią tarnybą, sutrumpino laiką, reikalingą įmonei įsteigti, iki 6 dienų, sumažino išlaidas, reikalingas uždarajai akcinei bendrovei įsteigti ir sukūrė

vieną kontaktinį centrą pirmajam darbuotojui pasamdyti. Tai geros politinės reagavimo priemonės.

18. Lietuva iš dalies įgyvendino priemones, kuriomis siekiama įgyvendinti rekomendacijoje dėl įgyvendinimo priemonių prisiimtus įsipareigojimus dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų. Reikia toliau įgyvendinti numatytą MTTP reformą. Didelė pažanga padaryta aplinkos apsaugos ir verslo įmonių įsteigimo klausimais ir daugiau šių sričių nebereikia priskirti sprendiniams klausimams. Vis dėlto reikia labiau sutelkti pastangas ir užbaigti įgyvendinti Geresnio reglamentavimo programą.

Užimtumo politika

19. Lietuva 2005–2007 m. padarė tam tikrą pažangą įgyvendindama politiką, kuria siekiama spręsti darbo rinkos uždavinius. Įgyvendintos svarbios politikos priemonės: patvirtintas Užimtumo įstatymas ir Profesinio mokymo įstatymas. Vis dėlto dar reikia padirbėti, kad būtų pasirengta pailginti nustatytą pensinį amžių ir įvesti privalomąjį priešmokyklinį ugdymą. Reikia įdėti daugiau pastangų įgyvendinant sveikatos priežiūros reformą, kad būtų sudaryta daugiau galimybių pasinaudoti paslaugomis ir būtų užtikrintas finansinis sistemos tvarumas.
20. Taryba rekomendavo Lietuvai padidinti kvalifikuotos darbo jėgos pasiūlą. Lietuva atliko darbo jėgos emigravimo priežasčių studiją ir pradėjo informavimo kampanijas apie darbo ir gyvenimo sąlygas Lietuvoje. Skatinant vidinį darbo jėgos judumą nepadaryta pažangos, tačiau vyriausybė įsipareigojusi 2007–2008 m. parengti ir įgyvendinti atitinkamas priemones. Dalyvavimas mokymosi visą gyvenimą programose vis dar labai nedidelis (4,9 % LT, 9,6 % ES). Vykdomi keli Europos socialinio fondo bendrai finansuojami projektai; pradėta vyresnio amžiaus darbuotojų mokymosi poreikių studija. Iki 2007 m. pabaigos turi būti peržiūrėta Mokymosi visą gyvenimą strategija. Šios politikos priemonės ir jų įgyvendinimo tempas rodo, kad veikiama nepakankamai, todėl svarbu paspartinti planų įgyvendinimą. Be to, reikia įdėti labai daug pastangų, kad bendrojo švietimo ir profesinio mokymo sistemos rengtų specialistus, kurių įgūdžiai ir kvalifikacija būtų geros kokybės ir atitiktų darbo rinkos poreikius.
21. Taryba taip pat paragino Lietuvą daugiau dėmesio skirti jaunimo įsidarbinimo galimybių didinimui, verslumo ugdymo plėtimui, galimybių naudotis vaikų priežiūros paslaugomis didinimui ir darbuotojų saugos ir sveikatos didinimui. 2007 m. priimtu Profesinio mokymo įstatymu nustatytas nacionalinės kvalifikacijų sistemos ir mokymo organizavimo pameistrystės forma pagrindas. Tai nepakankama politikos priemonė, todėl svarbu reformuoti aukštojo švietimo sistemą ir skatinti lankstų darbo organizavimą jaunimui. Skatinant verslumą, reikėtų paspartinti Nacionalinės jaunimo verslumo skatinimo programos priėmimą ir įgyvendinimą.
22. Kalbant apie vaikų priežiūrą, Lietuva sukūrė keletą priešmokyklinio ugdymo grupių ir parengė privalomojo priešmokyklinio ugdymo programą, kurią dar reikia patvirtinti ir įgyvendinti. Komisijos nuomone, šie veiksmai nepakankami. Siekiant pagerinti darbuotojų saugą ir sveikatą, 2007 m. į Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymą įtrauktos nuostatos, skirtos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, nustatyta, kad už saugios ir sveikos darbo aplinkos sukūrimą atsakingi darbdaviai. Tai sveikintinas žingsnis, tačiau norint išspręsti problemą reikia imtis integruotų politinių priemonių, kurios būtų paremtos išsamia padėties analize ir

kuriomis būtų numatyta padidinti galimybes naudotis darbo medicinos gydytojų paslaugomis ir gerinti šių gydytojų gebėjimus.

23. Lietuvoje netaikomas integruotas darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyros metodas, nors buvo imtasi kelių su darbo rinkos lankstumo ir užimtumo garantijomis susijusių priemonių. Didėja socialinių partnerių dalyvavimas. Aktyvios darbo rinkos politika pagerėjo; rengiamas lanksčių darbo sutarčių pagrindas. Reikia įdėti daugiau pastangų, kad būtų daugiau dalyvaujama mokymosi visą gyvenimą programose.
24. Lietuvai iš dalies pavyko įgyvendinti priemones, kuriomis siekiama įvykdyti NRP išdėstytus užimtumo politikos išsipareigojimus. Į rekomendacijas ir klausimus, į kuriuos reikia atkreipti dėmesį, atsižvelgta iš dalies, todėl jie tebegalioja.

III DALIS: IŠVADOS

25. Atsižvelgiant į Lietuvos 2007 m. įgyvendinimo ataskaitą ir Komisijos atliktą pagrindinių struktūrinių reformų pažangos įvertinimą bei vadovaujantis Integruotosiomis ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo gairėmis, galima padaryti šias išvadas.
26. Lietuva padarė nemažą pažangą 2005–2007 m. įgyvendindama nacionalinę reformų programą. Lietuva taip pat padarė tam tikrą pažangą vykdydama išsipareigojimus keturiuose prioritetinių veiksmų srityse, dėl kurių susitarė 2006 m. pavasario Europos Vadovų Taryba.
27. Įgyvendinimo ataskaita rodo, jog politikos priemonės, atsižvelgiant į 2007 m. Tarybos priimtas rekomendacijas, buvo nepakankamos. Tam tikrų politikos priemonių imtasi Tarybos nurodytose papildomose dėmesio reikalaujančiose srityse.
28. Kaip matyti iš Lietuvos 2007 m. įgyvendinimo ataskaitos, didelė pažanga padaryta šiais klausimais: patvirtintos MTTP prioritetinės sritys ir priimtas Profesinio mokymo įstatymas.
29. Lietuvos nacionalinės reformų programos politikos sritys, kuriose įgyvendinimo priemonėmis problemos turėtų būti sprendžiamos pirmiausia, yra šios: investicijų į MTTP ir jų veiksmingumo didinimas bei inovacijų rėmimas; vidinio darbo jėgos judumo didinimas, suaugusiųjų dalyvavimo mokymosi visą gyvenimą programose skatinimas, bendrojo švietimo ir profesinio mokymo sistemų reforma siekiant užtikrinti jų kokybę ir atitikimą darbo rinkos poreikiams. Atsižvelgiant į tai, Lietuvai rekomenduojama:
 - sparčiau įgyvendinti MTTP ir inovacijų diegimo sistemos struktūrinę reformą, siekiant padidinti valstybės išlaidų veiksmingumą ir sudaryti palankias sąlygas privačiojo sektoriaus investicijų šioje srityje, taip pat investicijų į inovacijas tradiciniuose ir nedaug pažangių technologijų taikančiuose sektoriuose, didėjimui;
 - sustiprinti pastangas padidinti kvalifikuotos darbo jėgos pasiūlą, ypatingą dėmesį skiriant vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimui darbo rinkoje; šiuo tikslu gerinti regioninį judumą, reformuoti bendrojo švietimo ir profesinio mokymo

sistemas, siekiant užtikrinti jų kokybę ir atitikimą darbo rinkos poreikiams ir įgyvendinti pataisytą mokymosi visą gyvenimą strategiją.

30. Be to, nacionalinės reformų programos vykdymo laikotarpiu Lietuvai bus svarbu sutelkti dėmesį į šiuos uždavinius: padidinti makroekonominį stabilumą ir suvaldyti infliaciją; padidinti tiesiogines užsienio investicijas; padidinti reguliavimo aplinkos efektyvumą, ypač didelį dėmesį skiriant teisės aktų supaprastinimui; pagerinti jaunimo įsidarbinimo galimybes; plėsti verslumo ugdymą; padidinti galimybes naudotis vaikų priežiūros paslaugomis; sustiprinti darbuotojų saugą ir sveikatą.

IV DALIS: STATISTINIAI GRAFIKAI IR DUOMENYS

LIETUVA

		LT						ES27			
		2000	2003	2004	2005	2006	2010 Nacionalinis tikslas	2000	2005	2006	2010 ES tikslas
BVP vienam gyventojui matuojant PGS		39.4	49.2	51.1	53.8	57.7	68.8	100.0	100.0	100.0	70.0
Dirbančio asmens darbo našumas		42.9	51.8	53.7	55.2	58.6		100.0	100.0	100.0	
Užimtumo lygis	Iš viso	59.1	61.1	61.2	62.6	63.6		62.2	63.4p	64.4p	
	Moterys	57.7	58.4	57.8	59.4	61.0		53.7	56.2p	57.2p	
	Vyrai	60.5	64.0	64.7	66.1	66.3		70.8	70.8p	71.6p	
Vyresnių darbuotojų užimtumo lygis	Iš viso	40.4	44.7	47.1	49.2	49.6		36.9	42.3p	43.5p	
	Moterys	32.6	36.7	39.3	41.7	45.1		27.4	33.5p	34.8p	
	Vyrai	50.6	55.3	57.6	59.1	55.7		47.1	51.5p	52.6p	
Bendrosios vidaus išlaidos moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai	Iš viso	0.59	0.67	0.76	0.76	0.80		1.86e	1.84e	1.84e	
Jaunimo išsilavinimo lygis	Iš viso	78.9	84.2	85.0	87.8	88.2		76.6	77.4	77.8	
	Moterys	82.9	87.9	88.5	91.8	91.2	2.0	79.3	80.1	80.7	3.0
	Vyrai	75.0	80.6	81.5	83.9	85.3		73.8	74.7	74.8	
Lyginamosios kainos		52.7	52.3	53.1	54.6	56.4		100.0	100.0	100.0	
Įmonių investicijos		16.4	18.2	18.9	19.4	20.6		18.4	17.8	18.2	
Skurdo rizikos lygis po socialinių išmokų	Iš viso	17.0	-	-	21.0b	-		-	16.0e	-	
	Moterys	17.0	-	-	21.0b	-		-	17.0e	-	
	Vyrai	17.0	-	-	20.0b	-		-	15.0e	-	
Užimtumo regionuose sklaida	Iš viso	-	-	-	-	-		13.0	11.9	11.4	
	Moterys	-	-	-	-	-		20.0	16.8	16.2	
	Vyrai	-	-	-	-	-		9.6	9.7	9.3	
Ilgalaikio nedarbo lygis	Iš viso	8.0	6.0	5.8	4.3	2.5	-	4.0	4.1p	3.7p	-
	Moterys	6.5	6.0	6.2	4.5	2.4		4.6	4.5p	4.0p	
	Vyrai	9.4	6.0	5.5	4.2	2.5		3.5	3.8p	3.5p	
Bendra šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija		38.9	41.7	43.8	46.9	-		90.7	92.1	-	
Energijos vartojimo intensyvumas šalies ūkyje		1208.4	1194.8	1086.2	949.1	-		213.1	208.1	-	
Su BVP susijusios krovinių vežimo apimtys		107.1	116.9	113.7	124.9	127.0e		99.1e	105.4e	106.7e	

PALYGINTI SU ES-27

